

ט' שבט ה'תשע"ד 10.1.14

מגזין מס' 262

שבת שירה פרשת בשלח/י' שבט

קשר-שבועי מאת הרב יאיר קלב

הפתיח הלבוי

"מודה אני" – הודאה וקבלת עול הבאה מצד עצמות הנשמה שבכל אחד ואחת מישראל

התחלתו של סדר היום הוא ב"מודה אני", שאומרים אותו קודם לנטילת ידים, אפילו בידיים טמאות - לפי שכל הטומאות שבעולם אינן מטמאות את ה"מודה אני" של יהודי. אפשר שיהיה חסר בענין זה או בענין אחר - אבל ה"מודה אני" שלו נשאר תמיד בשלימות.

(מעובד על פי ה'יום יום' י"א שבט)

בקרו אותנו באתר החדש

www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

עזרה ראשונה לנפש

ספר התניא

לוח שיטורים

לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש... (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש.

שימו לב: * ערב ניגונים מיוחד לרגל י"א-שבט בקריית אונו, פרטים בטבלה.
* השיעור בזיכרון-יעקב עובר באופן חד-פעמי ליום שני במקום יום רביעי, פרטים בטבלה.

יום	עיר	כתובת	שעה	הערות	איש קשר
חמישי ח' שבט 9/1/14	ירושלים	'שמיא' נחלאות, רח' עזרא רפאל 25 (ליד אגריפס)	20:30	שיעור שבועי	ברלה קרומבי 054-9-457-145
ראשון י"א שבט 12/1/14	קרית אונו	בית הכנסת חב"ד רח' יהואש 10	20:00	ערב ניגונים מיוחד לי"א שבט	חיליק 054-6-924-770
שלישי י"ג שבט 14/1/14	תל אביב	'ממעל ממש' רח' המלך ג'ורג' 15	20:30	שיעור שבועי	חנוך וינר 054-770-88-57
רביעי י"ד שבט 15/1/14	פתח תקוה	רח' פינחס חגין 7 כפר גנים (מאחורי קניון גנים)	21:30	אחת לשבועיים	סיגל 050-6-255-376 רצוי sms
שני י"ט שבט 20/1/14	באר שבע	בית הכנסת על שם קדושי אשוויץ רח' אברהם אבינו 2	20:30	אחת לשבועיים	אריאל רוזנטל 054-472-49-06
שני כ"ו שבט 27/1/14	זכרון יעקב	אולם תכלית (מתנ"ס זכרון) דרך אהרן 4	20:30	אחת לשבועיים	שלומי 054-2-163-648
אירועים מיוחדים לחודש שבט					
מוצ"ש י' שבט 11/1/14	רמת ישי	מתנ"ס 'בית מרים' רח' הארז 40	20:00	חד פעמי	הרב וולוסוף 050-8-383-107
רביעי כ"א שבט 22/1/14	מבשרת ציון	מתנ"ס קסטל (מול המועצה המקומית) רח' החוצבים 5	20:00	חד פעמי	חני רבינוביץ 050-5-759-779

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

"באתי לגני" – הכנה לי' שבט

מאמר 'צוואתו' של הרבי הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש

אודות המאמר "באתי לגני"

לקראת שבת פרשת בא, י' שבט ה'תש"י (1950), יום הסתלקותו של הרבי הרי"ץ, יצאו לאור בפקודתו שני מאמרים [שאמרם כמאמר אחד בשבת פרשת בא, י' שבט ה'תרפ"ג (1923), מיוסדים על מאמרו של אביו הרבי הרש"ב "באתי לגני" ה'תרנ"ח (1898)]. הראשון שבהם, המאמר "באתי לגני" – יצא לאור על מנת ללומדו בשבת י' שבט [יום הסתלקותה של אמו זקנתו (סבתו) הרבנית רבקה, אשת הרבי מהר"ש], והשני, המאמר "היושבת בגנים" על מנת ללומדו ב"ג שבט (יום הסתלקות אמו, הרבנית שטערנא שרה). כמו כן מסר הרבי הרי"ץ לפני הסתלקותו שני מאמרים נוספים להדפסה. האחד, ציוה להוציאו לאור לקראת חג הפורים, ואת השני לקראת ב' ניסן, יום הסתלקות אביו הרבי הרש"ב. כל ארבעת המאמרים הנ"ל מהווים 'המשך' שלם אחד – "באתי לגני", ובו 20 פרקים.

שנה לאחר הסתלקות הרבי הרי"ץ, קיבל על עצמו חתנו – הרבי נשיא דורנו – את הנשיאות במוצאי י' שבט ה'תשי"א (1951), שעה שהחל באמירת מאמר דא"ח – דברי אלוקים חיים (אמירת המאמר היתה האות לתחילת נשיאותו, שכן מאמרי דא"ח נאמרים ע"י אדמו"ר"י חב"ד בלבד). במאמרו זה הראשון ביאר הרבי נשיא דורנו את הפרק הראשון מפרקי ה'המשך' "באתי לגני". ומאז, מדי שנה בשנה, נהג הרבי לומר מאמר מיוחד, בי' שבט או בימים הסמוכים לו, בו ביאר על פי הסדר בכל שנה פרק נוסף מן ה'המשך'. וכך, במהלך למעלה מארבעים שנה (!) השלים הוא למעלה משני באורים על ה'המשך' כולו.

באחת מרשימות הרבי נאמר: ...רבים מחסידי חב"ד ואנשי שלומינו קבלו עליהם ללמוד ביום י' שבט, יום ההילולא (של הרבי הרי"ץ), את המאמר הנ"ל, שכבר נקבע שמו "באתי לגני ה'שי"ת"...

ובאגרת ששלח לקראת היארצייט (יום הסתלקות) הראשון כתב: "...הנני לעורר אודות מאמרו (של הרבי הרי"ץ) שנתן להדפיס ליום ההסתלקות, הוא דבור המתחיל "באתי לגני" י' שבט תש"י – בטח תלמדו אותו בליל וביום ההילולא".

אודות לימוד מאמר יסודי זה, וידיעתו (גם בעל פה), אמר הרבי באחת משיחותיו: "ההתקשרות (אל הרבי) היא על ידי לימוד תורתו ושמירת התקנות וכו'. הרבי לא אמר... (שההתקשרות אליו היא) על ידי מופתים או על ידי נסיעה אליו, אלא ע"י לימוד תורתו. ובהתאם לכך הנני להציע, שלקראת היארצייט, ישנן כל אחד את המאמר שנתן כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר ליום הסתלקותו (כולו או חלקו). ומזמן לזמן, כשנמצא במבוכה, או כשישנם אצלו ספקות, או במצב ש"פגע בך מנוול זה" (שעה שהיצר מתגבר), יחזור במחשבתו על מאמר זה...".

"...ובענין זה לא נוגע כל כך הכמות, שינון כל המאמר או מחציתו... אלא העיקר היא האיכות, שיהיו חקוקים במוחו, אותיות החקיקה, מים חיים, זוחלין, מי מעין שמחוברים עם המקור, עם עצם הנפש...".

אודות מהותו של מאמר זה, אמר הרבי נשיא דורנו כי זהו "...מאמר שעל ידו יכולים להיות 'בעל הבית' על הנפש הבהמית". והדבר מבואר נדבך על גבי נדבך לאורך המאמר, שלב אחר שלב בסדר והדרגה.

להלן הפרק הראשון (בעיבוד קל ובתוספת כותרות) מתוך עשרים פרקי ה'המשך' "באתי לגני" – מאת הרבי הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש

עיקר שכינה בתחתונים היתה

(א) "באתי לגני אחותי כלה", ואיתא (מובא) במדרש רבה (במקומו) לגן אין כתיב כאן אלא לגני לגנוני – למקום שהיה עקרי בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה. ועל ידי חטא עץ הדעת נסתלקה השכינה מארץ לרקיע, וע"י חטא קין ואנוש נסתלקה השכינה מרקיע א' לב' וג', ואח"כ בדור המבול נסתלקה מרקיע ג' לד' וכו'. וכדאיתא (כמובא) במדרש רבה על הפסוק וישמע את קול אלוקים מתהלך בגן – אמר רב אבא מהלך אין כתיב כאן אלא מתהלך, קפיץ ואזיל קפיץ ואזיל (קופץ ועולה קופץ ועולה). ואח"כ עמדו שבעה צדיקים והורידו את השכינה למטה: אברהם זכה והוריד את השכינה מרקיע ז' לו', ויצחק מו' לה' וכו', עד כי משה שהוא השביעי (וכל השביעין חביבין) הורידו למטה בארץ.

עיקר גילוי אלקות היה בבית המקדש

ועיקר גילוי אלקות היה בבית המקדש, דכתיב "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" – בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד. וזהו "צדיקים יירשו ארץ" וישכנו לעד עליה", דצדיקים יירשו ארץ שהוא גן עדן, מפני מה? לפי שהם משכינים (היינו ממשיכים) בחינת "שוכן עד מרום וקדוש", שיהי' בגילוי למטה. וזהו באתי לגני לגנוני למקום שהי' עיקרו בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה.

תכלית הבריאה – דירה לה' בתחתונים

והענין הוא דהנה תכלית הכוונה בבריאת והתהוות העולמות, דנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים, שיהי' גילוי אלקות למטה ע"י עבודת האדם ע"י אתכפיא (כיבוש היצר והכנעתו) ואתהפכא (הפיכתו לטוב). דנשמה תרד למטה להתלבש בגוף ונפש הבהמית, והם יעלימו ויסתירו על אור הנשמה, ובכל זאת תפעל הנשמה בירור וזיכוך הגוף ונפש הבהמית, וגם חלקו

בעולם. וזהו "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", בתוך כל אחד ואחד. והוא ע"י העבודה בעבודת הבירורים בבחינת אתכפיא ואתהפכא, וכמאמר "כד אתכפיא סיטרא אחרא אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין" [בשעה שכופים את הצד האחר (היפך הקדושה), מתפשט כבוד ה' בכל העולמות].

ביאור ענין אור הממלא ואור הסובב

והנה מה שכתוב בכולהו עלמין, הכוונה על מדריגת האור שהוא בכולהו עלמין בשווה, והיינו אור הסובב כל עלמין שמאיר בכל העולמות בשווה.

(והולך הרבי הקודם ומבאר ענינו של אור הממלא כל עלמין): דבעולמות הרי יש חילוקי מדריגות, דאינו דומה עולמות עליונים לעולמות תחתונים. דבעולמות עליונים מאיר האור בגילוי, ובעולמות התחתונים האור אינו מאיר בגילוי כל כך, ויש שהאור בא בבחינת העלם והסתר. ויש בזה חילוקי מדריגות, וכמ"ש "אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים", ואיתא (מובא) במדרש נטה ימינו וברא שמים ונטה שמאלו וברא ארץ. וידוע שיד ימין מורה על האור והגילוי יותר, וזהו וימיני טפחה שמים. דשמים, הכוונה עולמות העליונים – שם הגילוי בבחינת ימין שהוא גילוי האור, והאור עצמו הוא בבחינת גילוי. וארץ, הכוונה עולמות תחתונים שהם מבחינת שמאל שאין האור בגילוי כל כך, וגם האור עצמו בא בבחינת העלם והסתר.

ביאור סדר ההשתלשלות וד' עולמות

כידוע ההפרש בד' עולמות, דכתיב "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו" שהם ד' עולמות אבי"ע (אצילות בריאה יצירה עשיה). בזה האור אינו כמו שהוא באצילות, כמו שהוא בבי"ע (בריאה יצירה עשיה). דאצילות הוא בבחינת 'גילוי העולם', ואצילות מלשון אצלו וסמוך, וכן פירוש אצילות מלשון הצלה והפרשה.

העבודה בעבודת הבירורים בבחינת אתכפיא ואתהפכא דוקא. וזהו כד אתכפיא סט"א, כאשר פועל בעבודתו להיות אתכפיא סט"א ואתהפכא חשוכא לנהורא, הנה יתרון האור הוא מהחושך דוקא. והיינו דכאשר החושך נהפך לאור, הנה נעשה יתרון האור, שהאור מאיר בגילוי עד אשר יאיר למטה ממש. והיינו שנמשך האור באופן כזה אשר אופן המשכתו הוא בכל העולמות בשווה.

ע"י אתכפיא ואתהפכא, נפעל "ועשו לי מקדש"
 וזהו כד אתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין. בחינת האור שנמשך (הוא) אור הסובב כל עלמין, שאופן המשכתו בבחי' סובב ומקיף בכל העולמות בשווה. ואם כן מאיר גם למטה כמו שמאיר למעלה. וזהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוך כל אחד ואחד, ע"י העבודה דבחינת אתכפיא ואתהפכא חשוכא לנהורא, הנה נעשה עי"ז יתרון האור, דאסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין שמאיר ומתגלה אור הסובב.

קיצור פרק א': עיקר שכינה בתחתונים. יבאר דכוונת בריאת העולמות שיהי' דירה בתחתונים, ונעשה ע"י אתכפיא ואתהפכא שממשיך אור הסובב, שזהו בכולהו עלמין בשוה.

דאצילות עם היותו בחינת עולם, אבל בכללותו הוא בכלל עולמות האין סוף. מה שאין כן בריאה שהוא התחלת המציאות בבחינת יש מאין. וזהו כל הנקרא **בשמי ולכבודי**, דשמי וכבודי הוא המיוחד בי עדיין, שקאי (מוסב) על עולם האצילות שהוא עולם היחוד וההתכללות, שהאור שם בתכלית הגילוי. דאינו דומה כלל (האור שבאצילות) לכמו שהוא בעולמות בי"ע (בריאה יצירה עשיה). ובבי"ע עצמו יש חילוקי מדריגות בהגילוי אורות - כמו שהם בעולם הבריאה, ועולם היצירה ועשיה.

תוספת ביאור בענין אור הסובב
 אמנם כל זה הוא בהאור שבא להחיות את העולמות בבחינת **ממלא כל עלמין**. אבל בהאור שהוא למעלה משייכות אל העולמות, והוא בחינת אור הסוכ"ע (סובב כל עלמין) שבא בבחינת סובב ומקיף לעולמות, הרי מאיר בכל העולמות בשווה. וזהו בכולהו עלמין, והיינו שאור זה הנה אופן המשכתו הוא בכל העולמות בשווה.

ע"י עבודת האדם נמשך אור הסובב
 אמנם בכדי להמשיך אור זה בכולהו עלמין הוא ע"י

התחדשנו!
בוטאו לבקר
באתר המשודרג
www.tanya.com

הסיפור השבועי

לבקש חיים

מכתבים - למשפחתו ולרבי הרי"צ שברוסטוב. למשפחתו סיפר על תלאותיו, ואילו מהרבי ביקש כי יזכה להגיע ל...קבר ישראל.

לאחר כמה שבועות של אשפוז התאווש ר' מענדל קמעה והמשיך במסעו לרוסטוב. הוא הגיע לשם סמוך לחג הסוכות (תרפ"א). בשמחת תורה התוועד הרי"צ עם החסידים ובין השאר אמר בלהט: "כיצד זה כותב יהודי 'פדיון נפש' ומבקש שיזכה להגיע לקבר ישראל? יהודי צריך לבקש חיים!".

בפועל, פציעתו של ר' מענדל הכריעתו וכשבוע לאחר שמחת תורה נפטר. הוא נטמן סמוך לציונו של הרבי הרש"ב.

לאחר פטירתו התוועדו בני ביתו לסיפור מופלא אחר שאירע לאבי משפחתם:

כמה חודשים לאחר פטירת ר' מענדל הופיע בביתו יהודי ששימש פקיד בכיר בשלטון. הוא בא כדי להזהיר את בני הבית מפני חיפוש שהמטרה עומדת לעשות בביתם. בשל האזהרה הזדרזו בני הבית להסתיר כל חומר מפליל, וכמו כן את כל חפצי הערך שהיו ברשותם. ואכן, כעבור זמן קצר הופיעו שוטרים ועשו חיפוש יסודי בכל הבית. הם נאלצו להסתפק בכמה חפצים פחותי ערך שמצאו.

אליהו, בנו של ר' מענדל, הכיר את הפקיד שבא להזהירם בתור קומוניסט מושבע וחסר פשרות. משום כך הופתע מאוד מהתנהגותו. לאחר זמן מה פגש את הפקיד ולחץ עליו להסביר לו את פשר התנהגותו.

הפקיד ניאות לגלות את סודו. כשנתיים קודם לכן שלטו הפולנים בבוברויסק, והפקיד הבכיר היה אז פעיל

אלה היו ימים קשים, שבהם השתוללה המהפכה הקומוניסטית במלוא עוזה. ברחבי רוסיה התנהלה מלחמה ניצחת ואכזרית בין ה'אדומים' הקומוניסטים לבין מתנגדיהם ה'לבנים'. הצד השווה שבהם, אלה כמו אלה פגעו ביהודים, בתואנה שהם מסייעים לצד השני.

המאורעות האלה נמשכו כמה שנים, ובעקבות זאת שובשו כל סדרי החיים התקינים. גם דרכי התחבורה ברחבי המדינה נפגעו. לתוך המצב הזה נקלע החסיד ר' מנחם מענדל קפלן, חסיד חב"ד שעשה את דרכו מבוברויסק, עיר מגוריו, לרוסטוב.

ר' מענדל נסע לרוסטוב כדי להשתטח על קברו של רבי שלום דובער (הרש"ב) מליובאוויטש, שהסתלק זה לא מזמן לגנזי מרומים, וכדי למסור 'פדיון נפש' לבנו וממלא מקומו, רבי יוסף יצחק (הרי"צ).

כמה שנים קודם לכן נאלצו הרש"ב ובני משפחתו לעזוב את ליובאוויטש, בשל המצב המלחמתי, ולנדוד לרוסטוב. ר' מענדל, החסיד המסור, שהידיעה על הסתלקות הרבי (בב' בניסן תר"פ) שברה את לבו, חש כי על אף הסכנה הרבה שבנסיעה, עליו להגיע לרוסטוב ויהי מה.

כמאתיים ק"מ מרוסטוב, ליד תחנת רכבת קטנה, מילרובו שמה, עלתה לרכבת שבה נסע ר' מענדל חבורת קוזקים. הקוזקים גילו בין הנוסעים כמה יהודים ומיד האשימום כי הם קומוניסטים והחלו להתעלל בהם. את ר' מענדל השליכו מהרכבת בשעת הנסיעה.

ר' מענדל נחבט בקרקע וצלעותיו נשברו. מתייסר בכאבי תופת נשאר מוטל ליד פסי הרכבת. רק בבוקר הופיעו פועלי הרכבת והם העבירוהו למרפאה קרובה. בהמשך הועבר למרפאה גדולה יותר, ומשם כתב כמה

שביתתיים נתמנה לפקיד ממשלתי בכיר, להודות לר' מענדל. "לעולם לא אשכח את מה שעשית למעני", אמר. "דבר אחד אבקש ממך", ענה לו ר' מענדל, "אל תשכח את יהדותך".

בטרם נפרדו זה מזה היה הפקיד סקרן לדעת מדוע עשה ר' מענדל את שעשה, ומהיכן שאב את הנכונות להסתכן למענו. ר' מענדל הרהר לרגע והשיב: "ראשית, הרי יהודי אתה. ושנית, אדם מאמין אינו מסוגל להצהיר כי איננו מאמין; ואם בכל זאת אדם כמוך, המחשיב עצמו לקומוניסט, מוכן להצהיר כי אינו קומוניסט, הרי שבאמת אין אתה קומוניסט אמיתי..."

כהכרת טובה לר' מענדל סיכן את עצמו הפקיד הבכיר ובא להזהיר את בני משפחתו מפני החיפוש המשטרתי שיהיה בביתם. זו היתה התקופה, אלה היו הקשיים וכאלה היו החסידים.

במחתרת הקומוניסטית. יום אחד נחשפה המחתרת וכל חבריה נאסרו. הפקיד ידע כי הדרך היחידה להציל את חייו היא להכחיש את השתייכותו לקומוניסטים. כששאלו אותו הפולנים מי מנכבדי העיר יוכל להעיד לטובתו, נקב בשמו של ר' מענדל.

ר' מענדל הוזמן לבירור במשטרה ומפקד התחנה החל לחקור אותו בנוכחות חבר המחתרת הקומוניסט. "האם אתה מכיר את האיש הזה?", נשאל ר' מענדל. "כן", השיב. "האם מוכן לאשר את טענתו כי אינו נמנה עם הקומוניסטים?". גם על שאלה זו השיב ר' מענדל בחיוב. לעומת זאת, כשהמפקד דרש ממנו להישבע, סירב. הוא הסביר למפקד כי יהודים דתיים אינם נשבעים. לבסוף הסכים המפקד להסתפק בחתימת ידו של ר' מענדל, אך הזהירו כי אם יתברר שחתם על הצהרת שקר, ייתלה על עמוד, לצד הנאשם. ר' מענדל לא נרתע וחתם.

לאחר הכיבוש הרוסי של בוברויסק בא הקומוניסט,

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע)

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת בשלח

הארכת מסע בני ישראל דרך המדבר

עם ישראל יוצא את מצרים במסעו לקבלת התורה בהר סיני ומשם לארץ ישראל. למרות שהדרך הקצרה לארץ ישראל היא זו העוברת לאורך חוף הים התיכון דרך ארץ פלשתים, מאריך הקב"ה את המסע דרך מדבר סיני. זאת כדי שלא יקלע העם היוצא ממצרים, כבר בראשית דרכו, לעימות עם הפלשתים, שמא יפוג לבו וירצה לשוב למצרים.

בני ישראל זוכרים את השבועה שהשביע יוסף את בני דורו להעלות עצמותיו לקבורה בארץ ישראל, ולוקחים את ארונו של יוסף עמם בצאתם מארץ מצרים.

לאחר חנייתם בסוכות מתקדמים בני ישראל בחציית המדבר בכיוון ים סוף וחונים באיתם. עמוד ענן אלוקי מיישר להם את דרכם בימים, ובלילות מאיר להם עמוד האש ומכוונם.

הטעיית פרעה

ביום השלישי, על מנת להטעות את פרעה וחיילותיו ולהכניסם למלכודת, מצוה ה' את משה לשנות למראית עין את כיוון המסע חזרה למצרים. בני ישראל חונים בקרבת 'פי החירות' על שפת ים סוף, כביכול לקראת חזרתם למצרים. באותה שעה שוב מכביד ה' את לב פרעה והוא מתחרט כי איפשר את יציאת עבדיו ממצרים. והנה, בראות פרעה כי בני ישראל עושים את דרכם כשפניהם חזרה למצרים, מניח הוא אשר טועים הם בדרך ושרויים במדבר במבוכה.

פרעה יוצא בראש חייליו, עבדיו ובני עמו לרדוף אחר

בני ישראל. הוא אינו מעלה כלל על דעתו כי הוא ואנשיו דוהרים אלי סופם המר.

בני ישראל נתפסים לחרדה

כאשר מגלים בני ישראל, לחרדתם, כי פרעה וחיילותיו השיגום וכבר חונים הם בטווח ראייה מולם, נופלת רוחם בקרבם ורבים בעם מבקשים לשוב מצרימה. הם באים בתלונות אל משה ומטיחים בו "המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר...!?"

ה' מורה למשה להרגיעם ולחזק את רוחם, בהבטיחו כי לעולם לא יוסיפו עוד לראות את מצרים ובתוך זמן קצר יראו במו עיניהם כיצד נלחם בעבורם ה'.

"והמים להם חומה מימינם ומשמאלם"

הלילה יורד על בני ישראל כשהם במצוקה עצומה. מחנה מצרים חונה מאחור בסמוך להם ורק העמוד האלוקי עומד חוצץ בין שני המחנות. מלפנים ים סוף חוסם את דרכם אל הארץ המובטחת ומימינם ומשמאלם סוגר עליהם המדבר... משה פונה בתפילה אל ה'. אלא שהקב"ה מודיעו כי אין זה הזמן לתפילות כי אם "דבר אל בני ישראל וייסעו" - עתה, מצוהו ה', עליו לומר לבני ישראל להתקדם אל תוך הים... והנה אך נוטה משה בציווי ה' את ידו על ים סוף, ולפתע מנשבת רוח מזרחית חזקה המבתרת באורח נס את ים סוף ומותירה בתוכו מעבר יבש. בני ישראל מתקדמים בציווי ה' אל תוך הים ומוצאים את עצמם עוברים "בחרבה בתוך הים", "והמים להם חומה מימינם ומשמאלם".

המצרים ממהרים לצאת למרדף אחריהם ונכנסים גם הם

והנה, בהגיעם למרה מוצאים הם במקום מעיין, אלא שלאכזבתם מי המעיין מרים ובלתי ראויים לשתיה. ושוב מתכעסים בני ישראל ומטיחים במשה רבנו את תלונתם על ההעדר החמור של מי השתיה. הקב"ה מורה למשה ליטול פיסת עץ מסויים ולהטילו למים. ואכן בעשותו כן מתמתקים המים ונעשים ראויים לשתיה.

עתה (עוד קודם קבלת התורה בהר סיני) מצוה ה' את משה להורות לבני ישראל כמה ממצוותיו: מדיני שבת, פרה אדומה ומדיני המשפט שבין אדם לחברו. ה' מבטיחם כי זכות שמירת מצוותיו תגונן עליהם מפני כל חוליי מצרים.

העם ממשיך במסעו וחונה בנווה מדבר ושמו אילים. במקום שניים עשר מעיינות מים ושבעים תמרים.

מזון שמימי במדבר

בט"ו באייר מגיעים בני ישראל למדבר סין. באותה שעה כלתה הצידה שהכינו בצאתם ממצרים. ושוב, בהעדר מזון מלינים העם על משה ועל אהרן.

על כך משיב ה' למשה כי מעתה ירד מדי בקר לחם ניסי מן השמים על מחנה ישראל. כמו כן, מידי ערב יקבל העם אף מנת בשר, בדמות עופות השלו אשר ינחתו בהמוניהם עם רדת חשיכה על המחנה.

מטר המזון היורד מלמעלה על גבי מצע של טל ומעליו שכבת טל נוספת, מתמיה את בני ישראל הפונים איש אל אחיו בתמיהה "מן הוא?!" כלומר מהו הדבר הזה. ומכאן שמו של המזון השמימי – 'מן'.

משה מורה לעם את ציווי ה' אשר יש ללקוט מן ה'מן' רק בשיעור קבוע, עומר לכל נפש. גם אין להותיר ממנו ליום המחרת משום שאת ה'מן' 'מזון האמונה' אין לאגור, על המאמין להמתין להופעתו מדי בקר מחדש. אלא שלמורת רוח משה נמצאים כאלה אשר אינם עומדים בנסיון ומכינים ומותירים מן ה'מן' ליום המחרת. עד

אל תוך לשון היבשה הניסית. אלא שלפתע, באשמורת הבוקר, כאשר כל מחנה מצרים כבר נמצאים בין חומות המים ובני ישראל עושים את דרכם אל חוף מבטחים, מטיל ה' מהומה בתוך המחנה המצרי. אופני מרכבותיהם נשמטים והם וכלי מלחמתם מתנהלים בכבדות... המצרים חשים כי יד אלוקית נלחמת בהם ופונים לנוס מתוך הים באימה ופחד חזרה למצרים. אלא שכבר מאוחר מדי... משה נוטה בציווי ה' את ידו על הים וחומות המים שבות וחוזרות למצבן הטבעי, תוך שהן קוברות תחתיהן ומטביעות במים אדירים את כל מחנה מצרים.

בעומדם על קרקע יציבה מעברו השני של ים סוף, צופים בני ישראל בתדהמה במחזה הנורא. מזועזים ויראים עד עמקי נשמתם אל מול העוצמה האלוקית האדירה, מתמלא לבם באמונה עזה בה' ובמשה עבדו.

שירת משה וישראל ושירת מרים

לנוכח נס נקמת ה' הנוראה במצרים, פותחים משה ובני ישראל בשירת שבח והודיה לה' על נפלאות הצלתם. שירה זו, הנקראת 'שירת הים' (וכתובה בספר התורה בצורתה האופיינית, צורת שירה), שזורים בה דברי הלל וקילוס לכחו הגדול של הקב"ה, תיאור נס קריעת ים סוף, טביעת המצרים ונס הרווח וההצלה לבני ישראל. עוד מתוארים בה האימה והפחד שנפלו על כל העמים אל מול גדולת ה' האדירה המשדדת את מערכות הטבע למען עם סגולתו, וכן תיאור כניסתם העתידה של בני ישראל אל הארץ המובטחת ובנין בית המקדש וכו'.

לאחר שירת הגברים, מתארת התורה את שירת מרים הנביאה, אחות משה ואהרן. עימה נוטלות נשות ובנות ישראל תופים בידן ומזמרות ומחוללות בשבח והודיה לה'.

נסיון המים המרים

בני ישראל ממשיכים במסעם, וכבר שלושה ימים מחפשים הם במדבר מקור מים חיים להרוות צמאונם.

חדור שנאת משטמה ללא תנאי, עושה דרך ארוכה מאד עד למקום חניית העם ברפידיים. כל מגמתו להלחם בהם על מנת לשבש את מסעם אל הארץ המובטחת. משה שולח את יהושע בראש צבא נבחר להלחם בעמלק. הוא עצמו עולה עם אהרן וחור (בנם של מרים וכלב בן יפונה), אל מרומי גבעה הצופה אל שדה הקרב. במהלך הקרבות, יד לוחמי ישראל על העליונה כל עוד ידי משה מורמות למרום (כאות וכסימן לאמונת בני ישראל בקב"ה), וכשמתעייפות ידי משה והוא מורידן אזי גוברים העמלקים. בראותם זאת מושיבים אהרן וחור את משה על אבן גדולה ותומכים בידיו להחזיקן מורמות אל על, זה מצדו האחד וזה מצדו האחר. וכך נמשך הדבר עד להכרעתם של העמלקים בקרב עם שקיעת החמה.

ה' מצוה את משה לכתוב את דבר נצחון ישראל על העמלקים בספר לזיכרון עולם, וכן את חובת מחייתם המוטלת על בני ישראל עד סוף כל הדורות. חוצפתו של עמלק שאינה יודעת גבולות היא שהביאתו להעז להלחם יחידי בבני ישראל, בעוד כל עמי העולם יראים ומפוחדים מפני גדולת ה' האינסופית שנתגלתה במוחש לעין כל בניסי יציאת מצרים וקריעת ים סוף. משה בונה מזבח תודה לה' על נצחון ישראל על העמלקים, וכן לזכר עולם אשר "מלחמה לה' בעמלק מדור דור".

מהירה, מתעפש ה'מן' אשר הותירו, רוחש תולעים ונעשה בלתי ראוי לאכילה.

כמו כן, ביום שישי ערב שבת, מצוה ה' על ידי משה, ילקט כל אחד לעצמו 'לחם משנה', מנת 'מן' כפולה שתספיק גם לשבת. ביום הקדוש לא ירד המן ואין לצאת ולחפשו. אולם גם בענין זה נמצאים כאלה שיוצאים למרות האזהרה ללקוט גם בשבת, אלא שעד מהירה מגלים הללו כי ביום השבת אין כל 'מן' בסביבות המחנה.

מחללי השבת מכעיסים את ה', ועל כן שב משה ומזהיר את בני ישראל אודות שמירת השבת.

משה מצטווה להניח מן ה'מן' בצנצנת למשמרת, זכרון לנס המזון השמימי שפירנס את בני ישראל משך ארבעים שנות שהותם במדבר.

על הסלע הק

בהגיעם לרפידיים, שוב מתלוננים בני ישראל על העדר מים, ושוב פונה משה אל ה' בבקשת מים. הפעם מצווה ה' להכות במטהו על הסלע כדי להוציא ממנו מים. ואכן, בעשותו כן, יוצאים באורח נסי מים מן הסלע להשקות את העם. בשל רפיון אמונתם של בני ישראל ותלונותיהם על ה' נקרא המקום מסה (מלשון נסיון) ומריבה.

להכרית את זכר עמלק

חטאי ישראל מביאים עליהם צרה חדשה. העם העמלקי,

מחויבות עצמית ללא תנאי

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"פקוד יפקוד אלוקים אתכם והעליתם את עצמותי מזה". השימוש החוזר בביטוי 'עצמות' צורם מעט. לכאורה, אין זה ביטוי של כבוד כלפי צדיק כה גדול כיוסף. התורה היתה יכולה להתבטא בצורה מכובדת יותר, כמו: 'ארון יוסף' וכדומה. אם בכל זאת מקפידה התורה להשתמש בביטוי 'עצמות', ברור שיש לכך משמעות מיוחדת.

"ויקח משה את עצמות יוסף עמו" (שמות יג, יט) כשיצאו בני ישראל ממצרים, העלו עמם גם את ארונו של יוסף, כפי שמסופר בפרשת השבוע: "ויקח משה את עצמות יוסף עמו". ארונו של יוסף מכונה כאן "עצמות יוסף", ולמעשה התורה משתמשת כאן באותו לשון שהשתמש בו יוסף עצמו, כאשר השביע את בני ישראל:

עצמיותו של יוסף

עלינו לומר, שהביטוי 'עצמות' בא לרמז על 'עצמיות'. כשם שהעצמות הן תוקפו וחוזקו של האדם (או של בעל-החיים), כך "עצמות יוסף" מבטאות את עצמיותו, את תוקפו וחוזקו – את עיקר ענינו של יוסף הצדיק. לקיחת 'עצמותיו' של יוסף מבטאת את העובדה, שמשה נטל עמו את מהותו ועצמיותו של יוסף לקראת המסע במדבר.

מהי עצמיותו של יוסף? הדבר רמוז בשמו, וכפי ההסבר שנתנה רחל אמו: "ותקרא את שמו יוסף לאמור, יוסף ה' לי בן אחר". מהותו של יוסף היא להוסיף עוד בן, ולא בן רגיל אלא "בן אחר". כלומר, יוסף הופך את ה'אחר', את מי שרחוק מעולם הקדושה ומהקב"ה, ל'בן'.

מחוייבות פנימית

ביציאת מצרים החלה להיווצר מחוייבות עצמותית בין יהודי אחד למשנהו, היא מעמדו ומצבו של היהודי אשר היא. כל בני ישראל נעשו עתה בבחינת 'בנים' לקב"ה, ומבנים אי אפשר להיפרד (דוגמת הקשר העצמותי שבין אב לבנו). גם אם בחיצוניותו התרחק הבן מאביו, מכל מקום, בפנימיותו – לעולם הוא בן (ואדרבה, כאשר פונים הם עורף זה לזה, הרי כגודל הריחוק כן גודל כאבם הפנימי). וזאת מגלה לנו התורה בפרשתנו – משה רבנו לקח עמו אפוא את סגולתו של יוסף הצדיק, להגיע גם אל הבן שכה התרחק עד שנעשה 'אחר' (לשון אחר, שמפנה אחריו להתקשרותו העצמית לאביו), ולהשיבו להיות 'בן'.

ואכן, כבר בסיום פרשתנו מתארת התורה כיצד נהג

משה רבנו בנוגע לקשר עצמי זה. עמלק נלחם עם בני ישראל ברפידים, בהתקיפו במיוחד את אלה שהיו "נחשלים". כלומר, הוא פגע באלה שהיו חלשים (רפידים לשון רפיון) באמונתם ובמעשיהם, ולכן נפלטו מענני הכבוד, עד שנעשו חשופים ביותר לפגיעת עמלק. אמנם בשל המחוייבות העצמותית בין יהודי אחד למשנהו, שלח משה רבנו את יהושע להילחם בעמלק, כדי להציל גם את אותם יהודים חלשים.

הכל ייגאלו

משה רבנו בחר דוקא ביהושע – מצאצאיו של יוסף. וכתוב "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשיו לקש", ועמלק הוא מזרע עשיו. יהושע נדרש לקחת עמו אנשים יראי חטא (היודעים להזכיר לעצמם תמיד את נקודת עצמיותם), לצאת עמם אל מקום הסכנה שמחוץ לענן המגונן על בני ישראל, וכל זה כדי לחלץ את היהודים הנחשלים, את השוליים, שפלט הענן. זהו כחו ו'עצמיותו' של יוסף!

זוהי גם אמיתת הדרך המוליכה אל הגאולה השלימה. בזכות תכונתו העצמותית של יוסף, שבאה לידי ביטוי בעבודת עם ישראל, במסירות נפש בפועל, לאורך כל הדורות – לא יוותר אפילו יהודי אחד בגלות. וכולנו, כל עם ישראל ממש, ללא שום יוצא מן הכלל, לרבות מי שנעשו מסיבה זו או אחרת בבחינת 'אחר', כולם יתהפכו להיות 'בן'. אזי יגאל על ידי משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה.

(מעובד מתוך הספר "שולחן שבת",

על פי לקוטי שיחות כרך כ"ז)

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

חסידות על הפרשה בשלה

לעתיד לבוא לא יהיה דין ועונש ואתה הרם את מטך (יד, טז)

על הגאולה העתידה נאמר (ישעיהו יא) "והניף ידו על הנהר גו' והכהו לשבעה נחלים", ולא נזכר 'מטה'. מהו אפוא סוד ההבדל בין יציאת מצרים לבין הגאולה העתידה? בבואו לקרוע את הים לא נזקק משה למטה, אלא כדי לעורר ולהמשיך דין ועונש על מצרים, כמאמר רז"ל "אין הקב"ה רודה את הרשעים אלא במקל". ואילו לעתיד לבוא, שאז יסיר ה' את הרע מן העולם ויתפרדו כל פועלי אוון, אזי לא יהיה עוד צורך במטה.

(מעובד מתוך "זככה" תרל"ז פרק קי"ט, עמ' קפט)

התבוננות באלוקות מעוררת יראת ה' ואמונה שלמעלה מטעם ודעת ויראו העם את ה', ויאמינו בה' ובמשה עבדו (יד, לא)

"ויראו העם את ה'" - היינו שם הוי' דלתתא, עלמא דאתגליא, שיש בו השגה, ושייך בו לשון יראה, יראת בושת, כמשל הרואה את המלך.

"ויאמינו בה'" - היינו שם הוי' דלעילא, עלמא דאתכסיא, שאינו נראה ומושג, ולא שייך בו בחינת יראה, כי אם בחינת אמונה.

(מעובד מתוך 'תורה-אור' בשלה, סב, א)

שבת שלום!!!

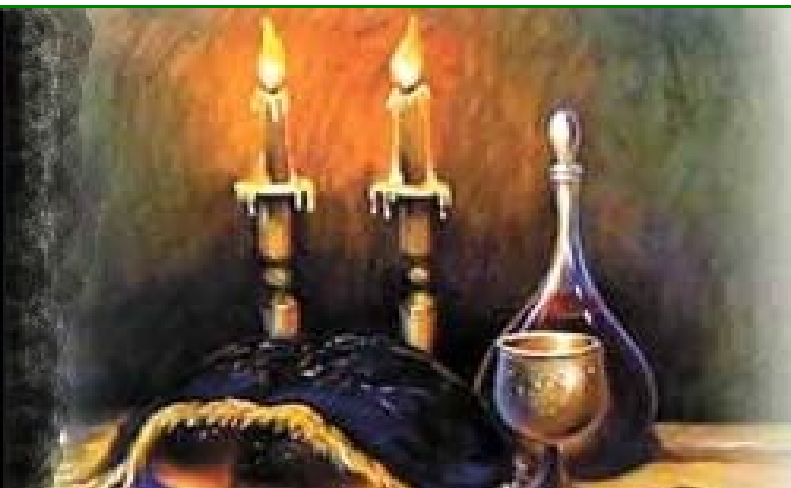
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:34	16:18	י-ם
17:35	16:32	ת"א
17:35	16:21	חיפה
17:37	16:36	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון